

لە بەرامبەر سازشکردن لە گەل لایەنەکانی سیناریوی رەشدا بێدەنگ مەبن!

نامەى كراوه بۆ ئەندام و كادره كۆمۆنىستەكانى ناو " حزبى كۆمۆنىستى كرىكارى عىراق"

حزبى كۆمۆنىستى كرىكارى عىراق لەسەر بەرەو ئىژى داروخانى سىياسى داىه . بالا دەستى مەحفەلى رىيوار ئەحمەد بەسەر رابەررايه تى ئەم حزبەدا بى توانايى يان بىدەنگى بەشەكەى ترى رابەررايه تى لە بەرامبەر سىياسەتەكانى ئەودا ، وەرچەر خان بەرەو راست لە سىياسەت و ناسۆى ئەم رەوتەدا زۆر چوووتە سەرەو . سکاندائە سىياسىيەكانى ئەم دوایانەى سەردەمى " هەلبژاردن" و بەيانامەى رىيوار ئەحمەد و بەرزکردنەوى " نالای سىي ئەبەررايمەر سەرۆك تالەبائىدا" ئەم وەرچەر خانەى بەرەو راست گەياندە لوتكەى خۆى . جىهەتگىرى ئەمىرۆى ئەم حىزبە ، خەت و ناسۆى كۆمۆنىستى كرىكارى پىشوى ئەو و هەر وەها هەولنى كۆمۆنىستەكانى ناو ئەم حزبەى بۆ گۆرىنى ژيانى خەلكى عىراق و رزگارى ئەوانى لە گەردەلولى سىنارىوى رەش ، خستە بەر زەربەو . ئەم بارو دۇخە پرسىارى گرنگ و جددى دەخاتە بەرامبەر كۆمۆنىستەكانى ناو ئەم حزبەو . هىچ ئەندام و كادرىكى كۆمۆنىستى ناو ئەم حزبە نايبت ئەبەررايمەر راست رەوى و تەسلىم بوونەو و ئۆپورتونىزمى رابەرى ئەم حزبە بى دەنگ بىت ، خستە لاوى رادىكالىزمى كۆمۆنىستى لە ناو ئەم حزبەدا دەبرى بەرئۆه كە ئۆه ئەندام و كادرى ئەون . بە جىا ئەوى چى كەم و كورى و پرسىارى ئەسەر لایەنە جىاجىاكانى سىياسەت و پراتىكى حزبى رىيوار لە يەكسانى رابردوودا دەتوانرى بىخەيتە روو ، ئەوى كە بەشۆبەيهكى بەرجەستە وەرچەر خانى حككع بەرەو لای راست رۆشن دەكاتەو ئەو راستىيه كە ئەم حزبە گۆراو بەتافىگەيهك بۆ بارهينانى دىپلۆماسىيەت و بۆ تەرح كردنى دەولەتى هاوپەيمان كۆرشى مودەرسى كە زەمىنەكەى بە دواى مەرگى مەنسورى جىكەمەت و جىابوونەو لە حزبى كۆمۆنىستى كرىكارى ئىران دا نامادەبوو . مەحفەلى رىيوار ئەحمەد لە رابەررايه تى حزب دا بۆ پىبادەكردنى ئەم تەرحە پشتنەكانىيان توند كردووتەو بەلام ناگايان ئەو نىه كە بەرهمى ئەمە ئەك بەشداربوونە لە دەسەلات بەلكو گۆرانە بە يەك مەسخەرەى سىياسى . با هەنگاوه بنچىنەيهكانى رەوئەندى ئەم وەرچەر خانە بەرەو راست بەشۆبەيهكى كورت دەستنىشان بكەين :

1- دىفاعى بى قەيد و شەرتى رابەرى حزبى كۆمۆنىستى كرىكارى عىراق لە نالای راستەروى موشەقەكان

ئەمە نالايەك بوو كە ئەك تەنھا بنچىنەى شۆرش و ناوەرۆكى بەحسى حزب و دەسەلاتى سىياسى مەنسور جىكەمەتى خستبوو لاوه ، بەلكو گرنگتر ئەو رادىكالىزمى كۆمۆنىستى و بەرنامەى حزبى كۆمۆنىستى كرىكارى لە دەستورى خۆى وەلا نابوو . لە بەرامبەردا رىگاي گەيشتنى بە دەسەلاتى سىياسى لە رىگاي دىپلۆماسىيەت و دامەزراندنى دەولەتى ئىتلافى يەو فۆرمۆلە دەكرد كە ئەمىرۆ و بە هەمان شۆه رۆشنايهكى نارامە بۆ رىپىشاندانى بزووتنەوى حزبى موشەقەكان . هاوخەت بوونى رابەرى حككع لە راوستان لە پشنت حزبى موشەقەينهو ، لە راستىدا رىيوار ئەحمەدى بۆ دىفاع كردنى بى قەيد و شەرت لەم نالايە ناچار كرد . دىفاع لەم نالايە لە بارودۆخى رىكخراوئەى حككع و بارودۆخىك كە سەرنجامى هىرشى ئەمەريكا بۆ سەر عىراق هىنابوويه ئاراوه ، بە گشتى زەمىنەى بۆ سەرمەشق كردن لە دىفاع لەم نالايە نامادە كرد . هەر چۆن ئەم پرۆژەيه بەگشتى چوو دەستور كارى رابەرى حزبى رىيوارەو ، بەهەمان شۆه ، نىستراتىژى كۆمۆنىستى بۆ دەخالەت لە كۆمەلگەو بۆ گەيشتن بە دەسەلاتى سىياسى زۆر بە خىرايى لە دەستور كاريان وەلا نرا .

2- دامەزراندنى " كۆنگرەى نازادى عىراق"

كاتىك كە هىشتا ئىنشقاق لە حزبى كۆمۆنىستى كرىكارى ئىران دا شكلى نەگرتبوو ، حەمىد تەقوايى تەرحى نىستراتىژى دەسەلاتى سىياسى لە بارودۆخى سىنارىوى رەشى نووسىيەو و خستىه بەردەستى حزبى كۆمۆنىستى كرىكارى عىراقەو . ئەم تەرحە لە ئۆ رابەرى حككع دا پىشوازيهكى جدد لىكرا بە وئىنەى كرانهوى ناسۆ و دورنمايهكى تازە و گرنگ بۆ هەلسورانى

حزب ھەنسەنگېنرا . بەلام ئەم تەرحە بەدوای ئىنشقاق دا خرايە لاوہ و جىگای خۇى دا بە تەرحى "كۆنگرەى ئازادى عىراق". تەرحى ھاوپەيماىئىتى كۆنگرەى ئازادى عىراق سەربارى ئەوہى كە قەرار بوو ئاوينەبەنى پاراىندەنەوہى روى حككع بىت، وەسىلەى راگەياندى ئامادەبوون بۇ رۇچوون بوو بۇ ناو بەرھەيوانى دىيلۇماسى ئە نيوان ھىزە سىياسىيەكانى عىراق دا .كۆنگرەى ئازادى عىراق بە شىوہىيەكى پراتىكى جىگايەيكى زۆر و گرنكى ئە ھەئسورانى حزب داگىر كدوہ و ئىستا ھەموو كەس دەزانى ئەم ماوہ كورتەدا يەكك ئە كارە تەنفىزىيە گرنگەكانى كۆنگرەى ئازادى عىراق ، دەورى بوو ئە " ھەئبژاردنەكانى" 15 كانونى يەكەم دا .

3- " كۆنگرەى ئازادى عىراق" و " ھەئبژاردن"

جگە ئەوہى ئە "ھەئبژاردنى" پىشودا ، رىيوار ئەحمەد بە چاوپۇشىن ئە ناوەرۇكى سەرو كۆنە پەرستانەى جانەوهرانى سىياسى كە حكومەتى دەستكردى ئەمەرىكايان پىك ھىناوہ، شەرت و شروتى " ھەئبژاردنى ئازادى" دەژمارد، ئەم "ھەئبژاردنى" دوايشدا ، بەدوای گۇرانى "مام جلال" بە " سەرۇك تالەبانى" دا ، كۆنگرەى ئازادى عىراق مەئسورىيەتى ئەوہى بەركەوت تا دۇستە "نزىكە" كان ئە نىو " ئىستە" كاندا بدوژىتەوہ بۇ دانشتن ئەگەئياندا و توافق كردن تا بەيەكەوہ ئە "ھەئبژاردندا" بەشدارى بگەن و ھەر بەم دەئىلە بوو حزبى رىيوار ئەحمەد " ھەئبژاردنەكانى" بايكوت نەدەكرد . (بۇ زانىارى زىاتر و روون كدردنەوہى زىاترى ئەم بابەتە بگەرىرەوہ بۇ چاوپىكەوتنى سامان كەرىم ئە "جەماوہ" دا). دواى ئەوہى كۆنگرەى ئازادى عىراق بە ھىچ سەرنجامىك نەگەشىت ئە دانشتن و گفتو گۇ كدردنەكانىدا ئە گەئ ئىستە كۆنە پەرستەكانى عىراق دا و نەئىتوانى پەيوەست بىئ بە يەكئ ئە نىستەكانەوہ كە ئە " ھەئبژاردندا " بەشداريان كدبوو، و بەبئ ئەوہى ھىچ روون كدردنەوہىيەك دەربارى سەرنجامى دانشتن و گفتوگۇكان بە كۆنە پەرستان بلاويكاتەوہ بۇ خەئك ، ئە پرىك ھەفتە پىش " ھەئبژاردن" بىانامەى بايكوتى " ھەئبژاردن" ى دەركرد . ئەم ئۇپورتوئىزىمە ئەو "تاييە تەندىشى" ھەيە كە لانى كەم ئە بەرپىچوونى " ھەئبژاردن" دا ئە تا روويەكيان بىئنى ئەلاى ئىوہ ئەندام وكادەرە كۇمۇنىستە چاودىرەكان! ئىرە دا فەئسەفەى بوونى " كۆنگرەى ئازادى عىراق" ، وەك چوارچىوہىيەك بۇ بەشدارى ئە " ھەئبژاردن" دا و ھاوپەيماىئىتى و دانشتن ئە گەئ ئەحزابى كۆنە پەرست، و ئىستراتىجى تەوہوم بۇ بەشدارى ئە دەسەلاتى سىياسى دا ئە رىگاي دىيلۇماسىيەتەوہ، روون دەبىتەوہ

4- " ئالاي سىپى ئە بەرامبەر سەرۇك تالەبانىدا"

ئە كاتىكدا كە ھىشتا ھەئبژاردن بايكوت نەكرايوو، ھىشتا ئە رىگاي كنگرەى ئازادى عىراقەوہ گفتو گۇ ئە گەئ ئىستە بەشدايووہكان ئە " ھەئبژاردنى پەرئەمانى حكومەتى مەركەزى" بەرپوہ بوو، ئە ھەل و مەرجىكدا كە ناسىئونالىزىمى كورد ئە دەسەلاتدا بەشدا بووہ و جلال تالەبانى بووہ سەرۇكى حكومەتى دەستكردى ئەمەرىكا، ئە ھەمان كاتدا كە بزووتنەوہى نارەزايەتى خەئك ئە سىلمانى بەرەو ئەوجى خۇى دەرپۇشت، ئا ئەم كاتەدا رىيوار ئەحمەد بە بەيئانامە بانگىشتى حكومەتى مەحەللى دەكات و " راگرتنى يەكلايەنەى شەر" رادەگەيەئى! بە مانايەكى تر سازشى يەكلايەنە يان تەسلىم بوونەوہ پىشكەش دەكات . پىنج سال بەسەر گونەباران كدردى ھاورپىيانى ئىمە ئەلايەن دارودەستەى تالەبانىوہ تىدە پەرىت، گوايە! ئىتر تەحمولى رىيوار ئەحمەد ئە " كىشمەكش" ئە گەئ يەكئىتى نىشتمانى دا ئە چەند مانگى رابردوودا ئە شەرايىتىكدا كە ئىشارەتى پى درا بەسەر چوہ . پىنج سال بۇ دەركردنى بەيئانامەيەكى ئاوہا ، ئە ھەل و مەرجىكدا كە سەركوتگەرى و زىادەروہى يەكئىتى نىشتمانى ھىچ گۇرانيكى بەسەردا ئە ھاتووہ، و رىيوار ئەحمەدش جەنگى ئەگەئ ئەواندا رانەگەياندىبوو، دەركردنى بەيئانامەيەكى ئاوہاتەئھا بەھوى گۇرانى ئەوزاعى سىياسى عىراقەوہىيە . رىيوار ئەحمەد باش بارنەھاتوہ، بۇيە ئەم دەورەيە بە دەورەى ئارامى سىياسى دەزانى و بەم دەئىلەيە گۇرىنى خەتى سىياسى ئەبەرامبەر يەكئىتى نىشتمانى دا دەگرىتە پىش ، ئەمە تەواو كەرى ھەئەكانىيانە بۇ بەشدارى ئە "ھەئبژاردندا" .ئاسمان و رىسمان دىئەنەوہ يەك تا ئەندام و كادەرەكانى حزب بەدەنگ ئەيەن ھىچ روونەدات و دەئىن ئىمە پىش ترىش " چاوپىكەوتن و مفاوہزاتمان" ئە نيوان دا بووہ، ديارە ئەو باوہرەدان كادەرەكانى حزب جىاوازى نيوان چاوپىكەوتن و گفتو گۇ ئەگەئ بىانامەى تەسلىم بوونەوہ ناكەن.

ھەرۈك موھتەدېش پېشتەر ئەي ووت ئېمە ھەمىشە پەيۋەندىمان ھەبوۋە لەگەل يەكېتىدا . مو بە موى ھىنانە ۋەھكانى
عەبداللە موھتەدى كە ۋەختىك بەدۋاى " دۇستانى ئىستا و ئاينەدا" وپل ببوۋ دويارە دەكاتەۋە . ھەرۈك چۇن موھتەدى دەللى
پېشتىرش لە گەل يەكېتىدا پەيۋەندىمان ھەبوۋە . رېيوار لەۋە تەنكىد دەكاتەۋە كە بە ئىسلامى سىياسى ھەساس ترە تا بە
ناسيۋناليزم و عەبداللە موھتەدېش پاساۋى دەھىنايەۋە بو ئەۋەى نوكى تىژى شمشير نابی بگەينە يەكېتى! ۋەلامى
ھەمەلايەنەى مەنسور ھكەمەت بە عەبداللە موھتەدى ئەمرو سەد پلە زياتر يەخەى رېيوار ئەھمەد دەگرېت . كاتىك عەبداللە
موھتەدى دەيويست نامەى ھاۋدەردى بنووسېت ، ناسيۋناليزمى كورد ھېشتا لە دەسەلاتدا ئەبوۋ سىياسەتە كۆنە پەرست و دژى
خەنكىەكانى لە مەوقىيەتتە دەۋلەتتە مەھەللى و مەركەزىدا بەم رادەيە ئاشكرا ئەبوۋ بوو . ئالاي سېى تەسلىم بوۋنەۋەى
رېيوار ئەھمەد بەرامبەر يەكېتى نىشتەمانى روۋى عەبداللەى سېى كروە .

ھاۋرېيان ، كادە كۆمۇنىستەكان!

ئەۋەى بە كورتى پە نەھمان خستە سەرى تەھلىل نىە ، راستى يە . رابەرى حزبى ئىۋە بېيارى داۋە كە " ئۇپۇزسيۋنىكى موجاز
" بېت ، دەيانەۋى ئە بەرامبەر ھكۈمەتتە مەركەزى و مەھەللى دا مۇئەدەب بن و لە گەل يەكېتى نىشتەمانىدا يەك لايەنە
سازش بگەن . ئەيانەۋى نارەزايەتتەكانى خەنك بگەنە دەسمايەى سازش كرونيان . پەيامەكەيان ئەۋەيە ئەگەر يەكېتى
نىشتەمانى ۋەلامى ئىجابى بە بەياننامەى تەسلىم بوۋنەۋەيان بەداتەۋە ئىتر لە رېكخستنى نارەزايەتتە خەنكدا دەخالت
ناكەن ، لەۋ بەياننامەيدا راستەۋخۇ تەنكىد لەۋە دەكات يەكېتى سەركوتى نارەزايەتتەكانى خەنك بۇيە دەكات بە بەھانەى
دەخالتتە حزبى كۆمۇنىستى كرىكارى عىراقەۋە تىدا ئەمەش لە بەيانەمەكەياندا بە رۇشنى ھاتوۋە . دۋاى ھېرشى
چەكدارانەى يەكېتى نىشتەمانى بۇ سەر ھاۋرېيانمان لە پېنج سالى رابردوۋدا ، ككەن نە جەنگى لەگەل يەكېتىدا بوۋە و
نەجەنگىشى لە دژى راگەياندوۋە ، بەم پېيە ئەم " راگرتنى ئاگرەستى يەكلايەنەيە" ئاگرەستىكى سىياسىە .

پروژى دەۋلەتتە ھاۋپەيمانى كۇرشى مودەرسى لە بواريكى تا رادەيك راست رەۋانەتر دا حزبى كۆمۇنىستى كرىكارى عىراقى
كروۋتە بۆتەى تاقىگا و بەرھەمى ئەمەش تا ئىستا ئەۋەيە كە دەيىنين . ديارە خۇتان بەچاۋى خۇتان دەيىنن كە رابەرى
ئەم حزبە لە كاردانەۋەكانىدا بەشىۋەى نووسراۋ بە قسە لەگەل كۆمۇنىستەكاندا ، لە چەشنى حزبى و شىۋەى و تودە و
ئەۋانەى ۋەك ئەۋانن ، چەندە پېس زېان و ھستىريا دايانى گرتوۋە . ئەگەل حزبەكانى شەرىك لە ھكۈمەتتە مۇئەدەب و
ئەھلى گفتمو گۆۋ سازش و لەگەل ئېمەدا لە جۇين فرۇشى و بە بەكاربردنى فەرھەنگى ئۆمپىنى ناسيۋناليزم ھېچ سلىك
ناكەنەۋە ، ئەمەش دوۋبارەيە و ئاشناين پېى . ئە ۋەلامى ئېمەدا دەللىن " ئىۋە سازش نازانن و پى ئە ھەۋان" ھەر ۋەك ھەموو
رەۋەندەكانى ئۇپۇزسيۋنە بى ۋەيەكان " پى ئە زەۋى" بۇ ئەۋان ماناكەى گەشت و گوزار كروندە ئە دالانەكانى دىپلۇماسىيەت و
سازش و تەسلىم بوۋنەۋەدا .

بەلام پىسارى ئېمە لە كادە كۆمۇنىستەكان ئەۋەيە ئايا دەتائەۋى ئەگەل ئەم رابەريەتتەدا ھاۋ چارەنووس بن؟ ئىتر ھېچ
بەلگە ھىنانەۋەيىكى ناۋى ئەم حزبە بەم كاركردو سىياسەتتە ئىتر حزبى كۆمۇنىستى كرىكارى نىە ھەتا ناشىۋەيت بەچە پى
بمىنئىتەۋە . ئە يەك شەۋدا سونەت و سىياسەت و دەستكەۋتەكانى مەنسورى ھكەمتتە بە با داۋە . رادىكالىزمى كۆمۇنىستى
خستەۋتە كەنارەۋە . كاتىك تۋانائى دەخالتتە رادىكالىيان لە مەيدانى سىياسىدا لە دەست دا بۇ كروندەۋەى مەقەرېك بە "
عەقلى سەئىمىيان" روۋيان كروۋتە علاقاتى ھسنە لەگەل ئەحزاب . ھەتا ناتوانرېت بووترېت سۇسياليزمەكەيان كال
بوۋتەۋە ، ئەئەرشىفى سىياسىاندا بۇ گەردى سۇسياليزم دەبى بە مايكرسكۇپ بگەرپى . كۆمۇنىستەكان ناتوانن بېدەنگ بن لە
ۋەزىيەتتە ئاۋەھادا .

ھاۋرېيان ،

ئېمە داۋاتان لىدەكەين ئەبەرامبەر ئەم راسترەۋيەۋە پىشت كروندە لە كۆمۇنىزمى كرىكارى ئە لايەن رابەرى حزبتائەۋە
رابوۋەستەۋە . بەھەر شىۋەيەك كە بۆتان دەكرېت خۇتان رېكخراۋ بگەن و بە ئاشكرا رەخنە لە سىياسەتتە سازشكارانەۋە
راسرەۋانەى رابەرى بگرن و رسۋاى بگەن رېگا مەدەن بالا دەستى رەۋوتى راست بەسەر حزبدا قايم بېيىت . ئە رۋانگەى ئېمەۋە

داروخانى سىياسى حزبى كۆمۇنىستى كرىكارى عىراق بە قازانچى چەپ و ئازادىخووزى نىيە، ئە بەرژەووندى خەلكى گىرخواردوو ئەناو گەردەئولى سىنارىيوى رەش و دارودەستەكانى ئىسلامى سىياسى و ناسىئونالىست دا نىيە. ئەم گۇرانانە ئەناو حزبى ئىيوە بەرپىوۋە دەچىت ئىيوە بەرپىسىارن ئىي. كرىكاران و خەلكى ئازادىخووز ئە ئىيوە كۆمۇنىست بىدەنگى و بىئ ھەئوىستى قبول ناكات. ئىيە دەزانىن رووبەروو بوونەوۋە ئەگەل سىياسەتە تازەكانى رىيوار ئەحمەد و مەحفەلەكەى كارىكى ئاسان نىيە و ھەئبەتە رەخنە گرانى ئەوان رووبەرووى دەرکردن و لابرەدن دەبنەوۋە. تۆ بلىيى ئەندامىيىت ئە حزبىكدا كە رووى وەرگىراوۋە ئە كۆمۇنىزمى كرىكارى ئەندامىيىتى ئىفتخارى بىت؟ ئەمروۋ حزبى كۆمۇنىستى كرىكارى چەپى عىراق نوينەرى كۆمۇنىزمى كرىكارى و ئامانجەكانى مەنسورى حىكەتە ئە عىراقدا ، ئەم حزبە حزبى ھەموو ئەو كۆمۇنىستانەيە كە بۇ گورىنى ژيانى ئىنسانەكان بە ئامانچى سوشىالىزم و رزگارى بەشەر ئە دەست رژىمى ئىستا تىدەكۇشن، ئەم حزبە حزبى ئىيوەيە. ھەر كاتى بتانەووت دەتوانن پەيوەست بن بەحزبى خۇتانەوۋە، بەلام ئەمروۋ پىشنادى ئىيە بۇ ئىيوە ئەوۋەيە كە تەواوى تەمەركوزى ھەولتان ئە پىناو راگرتنى بالا دەستى رابەرى راست رەوى حزبى رىيوار ئەحمەد بىخەنە كار .

ھەيئەتى تەنقىزى

حزبى كۆمۇنىستى كرىكارى چەپى عىراق

24 كانونى يەكەمى 2005